

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ГАЛУЗЕВИХ СТРУКТУР
підготовки доктора філософії, галузі знань
05 *Соціальні та поведінкові науки спеціальності*
051 *Економіка, освітньо-наукової програми*
Економіка галузевих ринків

Силабус освітнього компонента галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, підготовки доктора філософії спеціальності 051 Економіка, освітньо-наукової програми Економіка галузевих ринків.

Розробник: Павлова О.М. завідувач кафедри економіки і торгівлі, д.е.н., професор

Силабус погоджено:
гарант ОНП
Економіка галузевих ринків

Павлова О.М.

Силабус навчального компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі протокол № 2 від 04 вересня 2024 р

Завідувач кафедри економіки і торгівлі

Павлова О.М.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка, Економіка галузевих ринків	Характеристика освітнього компонента
Денна/вечірня форми навчання		Вибірковий
		Семестр 1
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Лекції 10 годин
		Практичні (семінарські) 14 год Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 88 годин
ІНДЗ: немає	Консультації 8 годин	
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Павлова Олена Миколаївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і торгівлі
моб. +380985038484, pavlova.olena@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна «Економічна діагностика галузевих структур» належить до переліку вибірових дисциплін підготовки доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Економіка галузевих ринків» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства, економічної діагностики, економічного аналізу.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на знаннях отриманих після опанування освітніх компонентів: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Теорія економічної науки», «Регіональна економіка», «Теорія економічного розвитку галузевих ринків за умов глобалізації».

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме глибокому розумінню освітнього компоненту наукової та професійної спрямованості.

2. Мета і завдання освітнього компоненту. Мета освітнього компоненту – формування у майбутніх докторів філософії знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень, своєчасна діагностика галузевих структур.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Економічна діагностика галузевих структур» є: вивчення системних характеристик економічної діагностики на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення освітнього компонента здобувачі степені доктора зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;

- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо управління прибутком і грошовими потоками,
- формувати структуру капіталу; розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- розробляти систему інвестування на підприємстві;
- формувати організаційний механізм економічного управління підприємством.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та практичне значення, що передбачає глибоку переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК 08. Здатність розробляти та управляти галузевими науковими проєктами за умов невизначеності та ризиків.

СК 09. Здатність опановувати теорії ринкового розвитку та здійснювати аналіз соціально-економічних процесів на різноманітних галузевих ринках за умов глобалізації.

Програмні результати

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і

розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН 10. Володіти знаннями із розробки та управління галузевими науковими проєктами за умов невизначеності ризиків зовнішнього середовища.

РН 11. Застосовувати теоретичні підходи та концепції розвитку ринку та ринкового середовища різноманітних галузевих структур в умовах глобалізації.

Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин						*Форм контролю / Бали*
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі					
					лекції	практичні	самостійна робота	консультації	лабораторні	
Змістовий модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективного функціонування і розвитку галузевих структур										
1. Теоретичні основи економічної діагностики	ЗК1, ЗК2, ЗК4	ФК3, ФК6	ПР3, ПР5, ПР8	14	1	2	10	1	2	ДС, Т, Р 3/2
2. Діагностика конкурентного середовища підприємств у галузі	ЗК4, ЗК5	ФК3	ПР3, ПР8	14	1	2	10	1	3	ДС, Т, Р 3/2
3. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів у галузі	ЗК1, ЗК5	ФК3, ФК6	ПР3, ПР5,	14	1	2	10	1	3	ДС, Т, Р 3/2

			ПР 8							
4. Діагностика конкурентоспроможності підприємств	ЗК2, ЗК5	ФК 3, ФК 5	3, ФК 5, ПР 3, ПР 8	14	1	2	10	1	3	ДС,Т, РЗ / 2
5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємств	ЗК5	ФК 3, ФК 6	ПР 5, ПР 8	13	1	1	10	1	3	ДС,Т, РЗ / 2
6. Діагностика майна і ринкові ціни підприємств	ЗК 1, ЗК 2, ЗК 4	ФК 3, ФК 6	ПР 3, ПР 5	12	1	1	9	-	2	ДС, Т, РМГ / 2
Разом за модулем 1				80	6	10	59	5	16	24
Змістовий модуль 2. Діагностика потенціалу галузевих структур										
7. Управлінська діагностика галузевих структур	ЗК 1, ЗК 5	ФК 3, ФК 5, ФК 6	ПР 3, ПР 8	10	1	1	5	1	2	ДС,Т, РЗ / 4
8. Діагностика виробничого потенціалу галузі	Т, П, РЗ / 4	ФК 3, ФК 6	ПР 5, ПР 8	12	1	1	5	1	2	Т, П, РЗ / 4
9. Фінансова діагностика та ліквідність галузі	ЗК 2, ЗК 4	ФК 3, ФК 5	ПР 3, ПР 8	9	1	1	10	1	2	ДС,Т, РЗ / 4
10. Діагностика економічної безпеки галузевих структур	ЗК1 3	ФК 3	ПР 5, ПР 8	8	1	1	8	-	4	ДС,Т, РЗ / 4
Разом за модулем 2				40	4	4	28	3	10	24
Види підсумкових робіт								60		
Модульна контрольна робота 1								МКР / 30 балів		
Модульна контрольна робота 2								МКР / 30 балів		
Всього годин /Балів				120	10	14	88	8	26	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо аспіранта. Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожну роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на іспиті. Перескладання модулів можливе лише з дозволу деканату та за умови наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах. Зокрема, отримання відповідного сертифікату відбувається перезарахування модульних контрольних робіт за максимальним балом (60 балів).

V. ПІДСУМКУВОЙ КОНТРОЛЬ

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та умінь синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач.

Питання та форма проведення заліку повинні бути визначені у силабусі.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
4. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
5. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
6. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с. 680 с.
7. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
8. Конституція України. URL: [https://www.president.gov.ua/documents/ constitution](https://www.president.gov.ua/documents/constitution). (дата звернення: 24.04.2020).
9. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. 11. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13– 14, 15–16, 17. Ст. 1 URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/2755-17](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17) (дата звернення: 24.04.2020).
10. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. 268 с. 76.
11. Шваб Л. І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2015. 416 с.
12. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.
13. Павлов К. В., Лялюк А. В., Павлова О.М., Данилюк Т.І. Економіка та організація біржової діяльності: навчальний посібник. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2023. 274 с.
14. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад О. В., Сур'як А. В., Марчук В. О. Модернізація структури галузевих енергетичних ринків за умов внутрішніх та зовнішніх викликів. Innovation and Sustainability. 2023. №1. С.
15. Стрішенець М.М., Павлова К.В., Павлов О.М., Сур'як А.В. Діагностика соціально-економічних процесів в Україні у поглядах М.П. Драгоманова. Агросвіт №7-8. <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1345>

Додаткова

1. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практ. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3641-dovdnik-kvalifikatsynih-harakteristik-profesyratsvnikv-perelk-vipuskv> (дата звернення: 24.04.2020).
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
4. Закон України. Проціни і ціноутворення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
5. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 24.04.2020).
6. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України №2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753> (дата звернення: 01.02.2020).
7. Приб К. А., Патики Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: 9 Центр учб. літ., 2016. 432 с.
8. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.
9. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
10. Писанко С. В., Павлова О. М., Павлов К. В. Роль та значення інвестиційно-інноваційних процесів в електроенергетичній галузі регіону. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 3. С. 320 -328. ISSN 2415-8453.
11. Павлов К.В., Павлова О.М. Інноваційно-інвестиційний потенціал транспортної галузі України. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. №1. С 17-24.
12. Базецька Г. І. Економічна діагностика та аналітика у бізнес консультуванні: конспект лекцій для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-консалтинг». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 95 с.
13. Вашків О. Економіка галузевих ринків. Опорні конспекти лекцій. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2017. URL: <https://ekazbuka.wixsite.com/tneu/blank-j2vcb>.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
4. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogoUkrainy.pdf>
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.

7. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL: <http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
8. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-ofconduct_en.pdf
9. Електронний курс: Економічна діагностика галузевих структур. URL: [Курс: https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2888](https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2888)